

Contes Pere Guixà

Cinc plomes lluents

Últimament un pot constatar com, a l'hora que et tornin el canvi en algunes botigues, el dependent no et dona ben bé les monedes, sinó que més aviat te les deixa caure a la mà. Pensava en això mentre llegia *Una avançada del progrés*, el tercer conte d'aquest recull de Joseph Conrad (1857-1924). Què hi ha re-aquest gest del dependent? Por d'un contagi? Plany econòmic? Malfiança general? La idea que una relació econòmica no mereix sinó aquesta displicència? Vet aquí un dels molts hàbits quotidians a què som sensibles des del crac del 2008.

I és aquest un bon estat d'ànim per captar el conte esmentat. Hi tenim dos personatges, Kayerts i Carlier, i ens trobem en una de les moltes estacions colonials de comerç de l'Àfrica subsahariana. La parella de personatges esperen un vapor, però no arriba mai; circulen aborígens passavolants, i no se sap on van; la malaltia avança, però ara els comerciants ja estan en un estadi altern de la realitat, i hi haurà un gest de violència.

Podem veure aquest conte com una intuïció més d'aquell grup d'autors europeus de la cruïlla dels segles XIX al XX que descreien del progrés tècnic com a millora. El conte tira per terra la Conferència de Berlín i el seu repartiment del mapa africà, llavors ja sense excuses missioneres ni regeneracionistes, i aquesta impugnació és una de les matrius d'aquest llibre.

Aquest conte va ser escrit poc abans d'*El cor de les tenebres*, sens dubte del millor de Conrad, però *Contes del neguit* té prou tremp per adreçar l'autor com a màquina narrativa, més enllà d'apriorismes extraliteraris. *Els idiotes* és un conte regular. Parteix de l'estupor que va sentir Con-

Joseph Conrad va ser un autor polonès de llengua anglesa

rad en veure, a la ruralia bretona, una granja portada per disminuïts. Zola podria firmar aquest relat, tot i que Conrad el fa derivar cap a una regió del sobrenatural, més psicològic que tradicional, sense incórrer en cap efectisme, i que és un aspecte sovint present i poc comentat de l'autor. I amb aquesta mateixa impressió paorosa, més encara que l'exotisme, po-

dem llegir també els dos contes que passen a l'arxipèlag malai. Però abans hi ha un *tour de force* moral, *El retorn*, un conte que passa a Londres, en què un matrimoni convencional es trenca inopinadament, i veurem la minuciosa descripció de tot el que passa pel cap del *gentleman*.

Sempre que Conrad ens parla dels homes anònims que van anar a les colònies

ens sembla que hi mostrarà tot allò blasfemable. De cap manera. Entenem que mai no s'estima tots aquells que amunteguen carregaments d'ivori o de cauxú, però la pietat humana no és només per als nadius; sovint aquests són vistos amb estupor, després de fer que la veritat moral del conte se subordini a la fabulació formalitzada amb cura, i més efectiva com més versemblant. Aquests contes mai no tenen cap sotrac que ens faci pensar en l'època d'escriptura.

Conrad, se'l sol veure com a mariner, però de fet va deixar aquesta vida abans dels quaranta anys. *La llacuna* és un bon exemple de conte amb aigua de fons. Publicat el 1896, és la primera narració que Conrad va escriure. És un conte excel·lent, en què el paisatge descrit ho és gairebé tot; l'anècdota és mínima, i ens porta cap al món malai, en què l'escena final causa un efecte profund: una llacuna nimbada de boira i el vol pausat d'una àguila. Conrad elabora poderosament el quid moral, però la sensació creada és oberta, i preval la impressió del conte descriptiu i quasi estàtic del qual Conrad és mestre.

Encara no hi ha cap edició en llengua romànica que aplegui els vint-i-nou contes que l'anglourainès va anar publicant en diaris i revistes, i que després compilava en volums, enmig de les seves obres cabdals. Després de llegir aquests *Contes del neguit* (molt ben traduïts per Ferran Ràfols Gesa), llibre del 1898, ens reca aquesta mancança. Conrad, que solia guardar la ploma amb què escrivia cada narració, ens mostra aquí el més primerenc de la seva obra, i a fe que ens fa prosternar-nos. Les cinc plomes d'aquest recull lluen encara esplèndides. *

Contes del neguit

Autor:

Joseph Conrad

Traducció:

Ferran Ràfols

Editorial: Alpha

Barcelona, 2012

Pàgines: 220

Preu: 22 euros

Poesia Ferran Aisa

Batalla de versos

Batalles de Sardenya
Autor: Iban L. Llop
Premi Ibn Jafadja Ciutat d'Alzira
Editorial: Bromera
Alzira, 2012
Pàgines: 79
Preu: 14,75 euros

El fillol i traductor Iban L. Llop (Borriana, 1975) és professor de llengua i literatura catalanes a la Universitat de Sàsser (Sardenya). Col·labora amb l'Ateneu Alguerès, on fa classes de la literatura. D'aquesta estada a l'illa italiana brolla la poesia que Llop ara presenta: *Batalles de Sardenya*, premi Ibn Jafadja Ciutat d'Alzira del 2010.

Llop ha publicat els poemaris *Fustes corcades* (1997), *Pell de salobre* (1998), *Blue Hotel* (1999), *Llibre de Nàpols* (2002) i *Crònica de Calàbria* (2009), i ha rebut premis com ara l'Espriu o l'Alfons el Magnànim.

Batalles de Sardenya és un recull dividit en quatre parts (*Derrotes*, *La*

veu dels altres, *Cròniques de la SP-42* i *Batalles de Sardenya*) on l'autor, d'una manera aparentment plana i directa, ens ofereix uns versos que ballen al so de la música italiana, una música que ja ha sonat en llibres seus dedicats a Calàbria i a Nàpols.

Iban L. Llop és un bon coneixedor de la paraula que sap enlairar amb els seus versos plens d'una atmosfera íntima capaç de retornar al passat o de viatjar fins a un present marcat per la presència de l'illa. El primer apartat del llibre consta de nou poemes on l'autor presenta un espai marcat per un temps passat, i a través del record s'endinsa en les derrotes de les coses perdudes. En

el poema *Fotografia*, diu: "Entraré a la casa amb por d'espantar / la pols adormida sobre les coses."

Les coses són allò que forma la memòria del poeta: "Sota uns vells pantalons / trobaré les fotografies. / La pilota ben agafada, al costat del meu cosí." En el segon apartat ens presenta els llibres que l'han acompanyat, com a *Biblioteca*: "Company de navegants exhaustos / després de cada batalla, / assistec temorós al canvi / de guàrdia. Jo el covard, / el traïdor reclòs sempre / entre aquestes parets, qui tots ha volgut ser / i a qui només l'olor de la Biblioteca recorda." Les cites dels autors que acompanyen els versos són re-

ferents del poeta: Borges, Carver, Maragall, Granell, Eliot, Dante...

La tercera part del llibre està format per setze haikus on el poeta reflexiona emetent un flaixos poètics: "Des del turó, / la darrera batalla / fa olor de murtra." Finalment arribem a l'apartat que dona nom al llibre, *Batalles de Sardenya*, en què Llop inicia un monòleg en què passa comptes del pas del temps com un riu que flueix lentament cap el mar. Al poema *Seddori*, afirma: "Jo no vull escriure poemes. Enyore encara les batalles / d'armadures i espases. / Fart / de saber-me sempre en el dubte, / la immensitat de l'esplanada / on sense remei m'aboque." *